

Andlig Konsert

gifves uti S:t Jacobs Kyrka Onsdagen den 31 Januari till förmån för en ung sängerska och med benäget biträde af Fru **Wilhelmina Norman**, Demoiselle **Amalia Walin**, Professor **G. Mankell** samt de flesta af den lyriska scenens utmärktaste artister, hvarvid följande stycken komma att utföras:

- 1:o **Stor Fantasi** öfver "**Halleluja**" utur Händels "**Messias**" komp. för Orgel af Ernst Köhler, utföres af Professor G. Mankell.
- 2:o **Kyrkoaria** af P. U. Stenhammar, sjunges af en Musikällskarinna.
- 3:o "**Quando corpus**", quartett ur "**Stabat Mater**" af Rossini, sjunges af Fru Michaëli, Dem. Amalia Walin, Hrr Arnoldson och Willman.
- 4:o Aria ur **Oratoriet "Salomo"** af Händel, sjunges af Dem. Signe Hebbe.
- 5:o **Violinsolo**, exeqveras af Fru Wilhelmina Norman.
- 6:o **Trapistens bön**, af Meyerbeer, sjunges af Hr Willman.
- 7:o Quartett ur "**Requiem**", af Mozart, sjunges af Fru Stenhammar, Dem. Lublin, Hrr Arnoldson och Willman.
- 8:o Aria — — sjunges af Fru Michaëli.
- 9:o "**Salve Regina**", af Hauptman, sjunges af Fruarna Michaëli och Stenhammar, Dem:s Walin och Lublin, Hrr Arnoldson, Olson, Walin och Willman.

Konserten börjas kl. 7 och slutar omkring kl. half 9 e. m.

Biljetter à 1 Rdr Rmt säljas i Musikhandeln hos Hrr Lundqvist och Hirsch, samt vid ingången.

Hvad som var skandal för 40 år sedan.

Hur världen ändrats till förmån för kvinnorna under de senaste fyrtio åren, därom erinrar den bekante danske musikkritikern Charles Kjerulf i en artikel, som handlar om domkyrkoorganisten i Göteborg, fröken Elfrida Andrée, hvilken för närvarande är i Köpenhamn för att konserteras.

För omkring 40 år sedan satt fröken Andrée som 14 års flicka och skötte orgeln vid aftongudstjänsterna i Jakobs kyrka i Stockholm, vikarierande för kyrkans organist, prof. Mankell. Man har i våra dagar svårt att förstå den uppståndelse, som denna enkla händelse gaf anledning till. Allmänheten förbluffades, presterskapet förargades, och fröken A. blef i en handvändning jagad på kyrkporten med den ogenerade motiveringen, att det icke blott var i hög grad störande för andakten, utan äfven mycket opassande, att en dam »uppträdde offentligt i en kyrka».

Det har förunnats fröken Andrée att få se denna fördom på det fullständigaste försvinna. Hon var en af de allra första i Sverige, som med ihärdig och praktisk energi kämpade för och genomförde, att kvinnor kunde anställas som organister och telegrafister, och under sin långa tjänstetid vid domkyrkan i Göteborg — det största organistämbetet i Sverige — har hon icke allenast med glans och på äkta konstnärligt sätt skött sin befattning, utan hennes ypperliga lärareverksamhet på detta område och hennes personliga föredöme ha bragt det därhän, att för närvarande alla organistplatser i Göteborg på två när äro besatta med hennes kvinliga elever.

GUSTAF MANKELL.

är icke mer. Hans kärvånliga blick har slocknat. Set Jakobs orgel ljuder ej mera under hans fingrar. I den musik-akademiska vän- och ungdomskretsen har uppstått ett tomrum. Vid hans öppnade graf stå sörjande en hängifven maka, talrika vänner till hans person och ädla konst, hvaribland ett helt slägte utaf honom danade orgelspelare, af hvilka de fleste säkert sent skola förgäta detta soliga anlete, denna originella, af en säregen brytning karakteriserade talton, detta för oss så kärvordna 'ja' i stället för ju; denna med så vänliga smekningar meddelade undervisning, stundom interfolierad af muntrande anekdoter om någon skicklig eller oskicklig orgelbyggare, om någon groft okunnig orgelspelare, om någon löjligt tafatt orgelstämmare, ej sällan med thy åtföljande härmning af pipornas läten; — huruledes *motrörelse* (motus contrarius) försinligades medelst hopdragning af elevens öknäppta rock, och stämmornas korsning liknades vid Karlbergskanalens krökningar, hurusom nödvändigheten af manualfärdighet antyddes genom en lindrig åtsärryckning af elevens fingrar o. s. v. Allt detta och mera dertill lära nog alla de sent glömma, för hvilka det blifvit ett kärt ungdomsminne. Visserligen erinra vi oss äfvenledes att han stundom kunde bli lite otålig. När en elev omöjligen tycktes kunna reda sig, icke förmådde 'ta efter' en dikterad 'gång', så fick han vanligen höra och veta att han 'ja hade naturen emot sig' — aj, aj, aj! p i pedalen'; men denna störda harmoni var vanligen återvunnen i samma ögonblick som den musikaliska.

Gustaf Mankell var af naturen begåfvad med godt musiköra; hans tonsinne var något vekt för orgelspelets allt uppfordrande väldighet. I melodiskt afseende tycktes han stå under Mozarts, i harmoniskt under Ludvig Spohrs inflytande. Ad. Hesse var hans älsklingskomponist, men äfven en Lemmens' pianomässiga orgelsaker vunno hans erkännande; Seb. Bach blef hvarken han eller hans skola någonsin fullt mäktig, ty dertill fattades denna fulländade pedalkonst, hvarförutan ingen Bachspelare är tänkbar. Men han hade en ganska smidig manualteknik.

Långt mera musikalisk än brodern *Abraham*, saknade han dennes literära fallenhet. Flitig komponist för sitt instrument, har Gustaf Mankell utgifvit en hel mängd orgelsaker, hvaribland en liten *fuga* i H-moll som har konstvärde, en *koncertallegro* i Ess-dur, hvilken låter höra sig o. s. v.

Professor Gustaf Mankell föddes den 20 Maj 1812 i Christiansfeldt i Holstein; kom år 1836 till Stockholm, hvarest han samma år blef anställd som organist vid Jakobs kyrka; sedan 1854 lärare i orgelspelning vid Kongl. musikaliska akademien; afled den 23 Mars 1880. Han var riddare af Kongl. Vasa orden. — Från hyvelbänken hade han arbetat sig upp till professorskatedern.

Med benäget biträde af **Harmoniska Sällskapet, Artister och Amatörer** samt Kongl. Hofkapellet, under anförande af Hr Hofkapellmästaren och Riddaren **L. Norman**, gifver undertecknad

Lördagen den 9 April, kl. half 8 e. m.

Konsert i Jakobs Kyrka.

enligt följande

Program:

Första Afdelningen:

- 1:o. **Ouverture** af Gluck.
- 2:o. **Kyrko-Aria**, komponerad och undertecknad tillägnad af **J. E. Gille**.
- 3:o. **Agnus Dei**, (ur Messa i D-moll) komponerad för Sopran-Solo, Chör och Orchester af John Jacobsson.

Andra Afdelningen:

Ur Haydn's oratorium

Årstiderna.

1:o. **Våren**, innehållande:

1. Ouverture och Recit. för Sopran, Tenor och Bas.
2. Chör.
3. Recit. och Aria för Bas.
4. Chör med Solo för Sopran, Tenor och Bas.

2:o. **Sommaren**, innehållande:

1. Recit. och Aria för Bas.
2. Chör och Solo för Sopran, Tenor och Bas.
3. Recit. för Bas.
4. Recit. och Cavatina för Tenor.
5. Recit. och Aria för Sopran.
6. Recit. och Chör.
7. Terzett och Chör.

Biljetter, à 1 rdr 50 öre, finnas att tillgå hos Herrar Musikhandlare Abr. Lundquist (Malmtorgsgatan *N° 8*), John Jacobson (Drottninggatan *N° 15*), Elkan & Schildknecht (Fredsgatan *N° 17*), och Abr. Hirsch (Stora Nyg. *N° 12*) samt vid ingången.

Fullständigt program med text till sångerna ur »Årstiderna» utlemnas vid ingången.

Dörrarne öppnas kl. 6.

Louise Michaeli.

Aftonbladet 9 april 1870. Louise Michaeli var en framstående sångerska vars fader var kantor i S:t Jacobs kyrka 1822-1838